

Nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat allannqorteqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Taamaalilluni nannunik inuit najugaqarfiinut pisunik pisarinnittoqarsinnaangorlugu, pisaqarnissaq sioqqullugu immikkut akuersissummik peqqaanngikkaluarluni.

(Inatsisartuni ilaasortaq Jens NapâtôK, Naleraq)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut siunnersuuteqartooq, Jens NapâtôK, Naleraq, Naalakkersuisut nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit nalunaarummik allannqullutik peqquneqarnissaannik siunnersummik matuminnga saqqummiussineranut qujaffigaat, taamaalilluni nannut inoqarfinnut takkuttut pillugit immikkut ittumik akuersissuteqaqqaanngikkaluarluni toqunneqarsinnaalersillugit.

Siullermik nannut allatut ajornartumik illersuisariaqalernerimi imaluunniit illersuisinnaatitaanermi nannut toqunneqarnissaannut tamatigut periarfissaqartuaannartooq erseqqissaatigineqassaaq, tamatumani inuup inuilluunniit arlallit inuunerat navianartorsiortinneqalisagaluarpata. Taamatut pisoqassappat siumoortumik isumaqatigiissuteqartoqarnissaq piumasqaataanngilaq tamatumali kingorna suliassaq suliareqqinneqassaaq aammalu allatut ajornartumik illersuisariaqalersimanertut nalunaarsorneqassalluni.

2017-imiit ulloq manna tikillugu nunatsinni 16-eriarluni allatut ajornartumik illersuisariaqalernerimi / illersuisinnaatitaanerni nannunik toqutsisoqartarsimavoq. Suli siusinnerusumut kingumut qiviassagutta 2007-imiit ulloq manna tikillugu nannunik 79-inik taamatut toqutsisoqartarsimavoq. Tamakkuli inuit inuunerannik naleqartarsimangillat. Nannunik 79-inik toqutsisarnerni Ittoqqortoormiini aqqaneq marluk, Tasiilami arfinillit aamma Qaanaami qulit toqunneqartarsimapput.

Tamakku saniatigut nannunik ajornartorsiuteqarnerni aamma allatut ajornartumik illersuisariaqalernerit / illersuisinnaatitaanerillu pillugit malittarisassat atuuttut erseqqissarneqartariaqarput, tassami siunnersuummi matumani suliat pissutsillu allaaserineqartut Naalakkersuisunit ilisarineqarsinnaanngimmata.

Allatut ajornartumik illersuisariaqalernerneq aamma illersuisinnaatitaaneq Pinerluttulerinermut inatsimmi § 9 imm. 1 pillugu aalajangersakkat naapertorlugit pisarput. Tamatuma kingorna kinguarsarnagu pisoq pillugu Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut nalunaarutiginnittoqassaaq aamma nannup pisatai tamarmik Namminersorlutik Oqartussanut tunniunneqassapput. Tamanna § 18, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit Nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 14. september 2018-imeersoq pisarpoq. Aammattaaq Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfiup nalunaarummi aalajangersakkat immikkut akuersissuteqarfigisinnaavai, § 22, imm. 1 malillugu, nanoq ajornartorsiutaasutut nalilerneqarpat.

Nanoq inoqarfimmut pissagaluarpat politiitut oqartussaasut tamatuminnga isumaginninnissaq iliuseqarnerlu aalajangissavaat, taakkua kisimik inoqarfinni aallaasersoqqusaammata. Taamaalilluni taamatut pisoqartarnerit Naalackersuisoqarfiup oqartussaaffigisaasa avataani iliuseqartoqartarpoq. Amerlanertigulli Naalackersuisoqarfimmiut akuutinneqartarput aamma attuumassuteqartunut ikiuunnissaq ikorfartorneqarnissarlu neqeroorutigisarpat. Suleqatigiinneq iluaqutaasutut aamma sutigut tamatigut pitsanngorsaataasutut isigineqarpoq.

Nannut inoqarfiup qanittuani inoqarfiunngitsumiluunniit takuneqarpata tamanna Naalackersuisoqarfimmit akisussaaffigineqartarpoq. Pisuni tamakkunani suleqatigiittoqarneratigut aamma politiitut oqartussaasunik inunnillu najuuttunik aamma / imaluunniit nakkutilliisunik siunersieqateqarluni iliuseqartoqartarpoq. Suleqatigilluartoqartarpoq.

Taamatut pisoqartillugu nalinginnaasumik nannut qimaatinniarsarineqartarput, assersuutigalugu seqqortaarnikkut, qummoroortaatnik aallartitsisaqattaarnikkut, qamuterallannik ATV-nilluunniit ingerlasaqattaarnikkut il.il.

Taamatut pisartut soorunami assigiittuaannangillat. Suliart suliarineqartarput susassaqtut siunersiornerisigut ingerlaannarlu iliuseqartoqartarluni.

Namminersorlutik Oqartussat nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit nalunaarutaat nr. 3, 14. september 2018-imeersoq § 22, imm. 1 naapertorlugu, Naalackersuisoqarfik nalunaarutip malittarisassaannik immikkut akuersissuteqarsinnaavoq, nanoq ajornartorsiutitut nalilerneqasagaluarpat. Imm. 2-4-mi allaqqavoq imm. 1 malillugu immikkut akuersinermi, nanoq toqunneqartinnagu nalunaarutigineqassasoq, taamaasilluni taamaallaat nakkutilliisut, politiit imaluunniit Naalackersuisoqarfimmiit inuit toqutsinissamut akuerineqarsimasuussapput, aammalu nannup pisatai tamarmik Namminersorlutik Oqartussanit pigineqassasut.

Pisuni tamangajavinni periuseq malinneqarsinnaavoq imminut illersorniarluni toqutsisariaqalernerq sioqqullugu, aammalu peqataasunit suliarineqarneranut iluaqutaalluni. Soorlu qulaani nassuiaatigineqartoq, nalunaarutigineqarneraniit taassumalu kingorna oqaloqatigiinnerit inassuteqarnerillu suliarineqarneranut pitsanngorsaasarput, aamma naapertuilluarnerpaasumik suliarineqarsinnaalluni.

Taamatut pisoqartillugu utaqqisarnermik imaluunniit allaffissorpallaarnermik saqqummius-sineq Naalackersuisunit ilisarinnannangilavut. Oqarasuaatikku pigaartuusartunik aqqiis-suteqartoqarnikuuvoq aamma ilitersuutini nutarsakkani attaveqarfissat pisariaqartinneqartut pillugit paasissutissat allassimapput.

Aammattaq erseqqissaatigeqqinneqassaaq, inuup inuunera ulorianartorsiortinneqaraluarpat, nanoq ingerlaannaq toqunneqarsinnaavoq, taamalu imminut illersortariaqarnertut nalilerneqarluni, Pinerluttulerinermut inatsimmi § 9 imm. 1 tunngavigalugu.

Avannaa Tunulu sumiiffinnut allanut sanilliullugit immikkoortinneqarnerat eqqortuunngilaq. Akerlianik kisitsisit malillugit sumiiffinni taakkunani nunatta sinnerani sumiiffinnut allanut sanilliullugit amerlanerusunik "naammattoorsisoqartarpoq" imaluunniit "nannunik ajornartorsiuteqartoqartarpoq". Tamakkunani malunnaateqarluartumik nannunik isumaginnillaqqissorujussuupput qimaatitsillaqqissorujussuullutillu, taamaalilluni inuit inuunerannik naleqarneq ajorput imaluunniit ajoqusertoqarani.

Siunnersuuteqartumit aqerlut kummiusut aamma qasilittunik serpalittaatit Avannaani Tunumilu atorreqarnerat innersuussuteqarpoq. Tamanna eqqunngilaq. Namminersorlutik Oqartussat, Kommunit innuttaasulluunniit illersuutit tamakkuninnga atuinissamut akuersisutaateqanngillat, atoqqusaanngimmata. Imaassinnaavoq Danmarkimi politiit oqartussaasut sakkutuullu akuersisutaateqartut. Nunami maani oqaatigineqareersutut makku atorreqarput: ATV-it, qamuteralaat, seqqortaarnerit signalpistolillu. Tamakku sunniuteqarluartarput - isuma ilaatigut Ittoqqortoormiini piniarnermik nakkutilliisunit innuttaasunillu isumaqataaffigineqartoq. Illersuutit pissutaallutik nannut inoqarfinnut sulii iluamik pinngitsut amerlanertigut qimaatinneqarsinnaasarput taamaattumillu tamakku illersuutaalluarput. Taamaattumik aporaaterujussuarnernik qaqutigut naammattoorsisarpuq. Taamaalisooqartilugu aallaannittoqarsinnaanera soorunami pissusissamisoortarpoq, tamanna Pinerluttulerinermut inatsimmi allatut ajornartumik illersuisariaqalernermik aamma illersuisussaataaernermik pisinnaatitaaffinnik qulakkiigaavoq.

Siunnersuuteqartup siunnersuutigineratuut nannut inoqarfinnut taama qanillitigineranni pinerit tamaasa toqunneqartassappata, Naalakkersuisut isumaqarluinnarput malittarisassatigut iliuusissanut tunngasunik suliaqartoqartariaqartoq periusissat sinaakkuteqartinniarlugit. Taamaattumik Naalakkersuisut suliamik aallartitsiniarput nannut toquttariaqakkat tamakkiisumik naatsorsuinermi pisassiissutiniit ilanngaatigineqartalernissaat pillugu. Siunnersuuteqartup siunnersuutaa akuerineqarnissaanik innersuussisoqassagaluarpas, Naalakkersuisut suliniutiginiaarpaat pinerluttulerinermut inatsimmi allatut ajornartumik illersuisariaqalernermik aamma illersuisussaataaernermik tunngaveqartumik nannut toqunneqartut nanoqatigiikkuutaat imalunniit aqutsiveqarfikkuutaat iluaniittut pisassiissutiniit ilanngaatigineqartalernissaat.

Pisassiissutiniit ilanngaaneq ukiumi pisassiiffiusumi imaluunniit ukiumi pisassiiffiusumi tullermi pisinnaassaaq. Piareersarnissaaq tamarmi ilaatigut nalunaarutip atuuttup allangortinnissaa, pisanut nalunaarutip immersugassap naleqqussarnissaa aammalu nannunik ajornartorsiutaasunik naammattoorsinermi malittarisassanik nalimmassaanissaaq, taassuma ataani ilanngullugu nannup amia, niaquata saarnga aamma neqaa qanoq pineqartassanersut. Taassuma saniatigut Naalakkersuisut aaqqiissutissaaq nutaaq ukiumut pisassiiffiusussamut pisassiissutit nalunaaruteqarnermut ilaatinneqarnissaa sulissutiginiarpaat. Allanguinissaaq aamma ilaatigut isumaqarpoq nannuttaq tamarmi pisaqartup pissagaa. Sulineq ukioq manna aallartinneqassaaq.

Taamatut oqaaseqarluta Naalakkersuisut siunnersuutip akuerineqarnissaa innersuussutigaa..

Allatut ajornartumik illersuisariaqalererit aamma illersuisinnaatitaanerit pillugit takussutissaq 2007-2020

Sumiiffik	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Tamaasa
Iilissat	1														1
Ittoqqortoormiit	3		1		1				4	1				2	12
Kangerlussuaq					1										1
Kangaatsiaq						3									3
Mestersvig								1							1
Nanortalik			3			1	2			2			1		9
Narsaq	3		1												4
Nuna allanngut-saaliugaq									2	1					3
Nuuk					1	1									2
Qaqortoq							1								1
Qeqertarsuaq						1									1
Qeqertarsuatsiaat														3	3
Qeqqata												1			1
Qaanaaq	1		1						6	2					10
Sermersooq												2			2
Tasiilaq	1			1		3			1						6
Upernavik								1				4			5
Aasiaat						1					1				2
Nalunaarutigine-qanngilaq		10										2			12
Tamaasa	9	10	6	1	3	10	3	2	13	6	1	9	1		<u>79</u>